

20 Μαΐου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΡΟΛΗΣ ΛΟΥΗ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 374/95)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Σύσταση του Προϊσταμένου —
Επεξεργασία των παραμέτρων της από τη νομολογία — Δυνατότητα
λήψης πληροφοριών από τον προϊστάμενο για να διαμορφώσει τη
σύστασή του — Προϋποθέσεις — Ελαττώματα που οδήγησαν σε
5 αναιτιολόγητη σύσταση στην κριθείσα περίπτωση.

Ο αιτητής προσέφυγε κατά της προαγωγής του ενδιαφερομένου
μέρους σε Ανώτερο Επιθεωρητή Πλοίων.

10 Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

15 Η λήψη πληροφοριών από τον προϊστάμενο τμήματος για τη μορ-
φοποίηση και έκφραση γνώμης κατά την προαγωγική διαδικασία εί-
ναι αναντίρρητα νόμιμη. Η προσήλωση της νομολογίας στην αρχή
αυτή είναι σταθερή.

20 Υπό την προϋπόθεση όμως ότι προέρχονται από τις κατάλληλες
πηγές. Ο άμεσα προϊστάμενος, όπως ήταν στην κρινόμενη περίπτωση
ο πρέσβυς υπό τον οποίο υπηρέτησε ο κάθε διάδικος, αποτελεί ασφα-
λώς αξιόπιστη πηγή παροχής στοιχείων. Οι πληροφορίες όμως πρέ-
πει να αποκαλύπτουν κατά τρόπο πειστικό πως και γιατί ξεχωρίζει ο
υπάλληλος σε σημείο που αξίζει να τύχει σύστασης η οποία, σύμφω-
να με τη νομολογία, αποτελεί σημαντικό στοιχείο κρίσης ολότελα

ανεξάρτητο από τα άλλα τρία κριτήρια που θεσπίζει ο νόμος.

Δεν αναγνωρίζεται ούτε χωρεί μυστικότητα για την πληροφόρηση, έννοια που είναι εντελώς αντίθετη με την υποχρέωση αιτιολόγησης.

5

Η σύσταση κινείται έξω από τα πλαίσια των φακέλων και η αιτιολογία πρέπει να παίρνει τέτοια μορφή που να μπορεί να υποστεί ακυρωτικό έλεγχο.

Η σύσταση εδώ είναι βασικά εγκλωβισμένη στα τρία κριτήρια. Όπως έχει νομολογηθεί αυτή η αντιμετώπιση δεν ικανοποιεί την απαίτηση του νόμου. Πέραν τούτου, ότι προβάλλεται ως αιτιολογία είναι απλοί χαρακτηρισμοί χωρίς υποστήριγμα. Για παράδειγμα δεν είναι γνωστές οι προσωπικές ιδιότητες του προαχθέντα και πως συντείνουν στην καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων του. Συστήνεται γενικά και αόριστα λόγω "προσωπικών ιδιοτήτων που διαθέτει" και "ευρύτερης πείρας". Τέτοιες εκφράσεις όπως και το "αξιόλογο ενδιαφέρον και πρωτοβουλία", από μόνες τους, δεν έχουν κανένα νόημα. Και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως φόρμουλες για κάθε περίπτωση. Δεν είναι όμως αυτό το γράμμα και το πνεύμα του νόμου.

10

15

20

Η σύσταση του Διευθυντή, που ήταν ένα από τα ερείσματα της επίδικης απόφασης, στερείται νόμιμης αιτιολογίας. Λαμβάνοντας υπόψη την υπηρεσιακή εικόνα των διαδίκων, που συνθέτουν οι φάκελοι, σε σχέση με τα καθιερωμένα κριτήρια, αναντίρρητα η σύσταση είχε ουσιαστική επίδραση στη λήψη της απόφασης.

25

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 30

Λύωνας & Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038,

Πολυδώρου ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 538,

35

Haris ν. Republic (1989) 3 C.L.R. 147,

Γεωργιάδου ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2480,

Δημοκρατία ν. Βασιλείου (1990) 3 Α.Α.Δ. 226,

40

Παπαϊωάννου & Άλλοι ν. Ε.Ε.Υ. (1991) 3 Α.Α.Δ. 713,

Καψοσιδέρης ν. Δημοκρατίας (1995) 3 Α.Α.Δ. 170,

Αναστασίου ν. Δημοκρατίας (1996) 4 Α.Α.Δ. 24,

Αλεξάνδρου & Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1996) 4 Α.Α.Δ. 111.

5 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση να προάξουν το ενδιαφερόμενο μέρος στη θέση του Ανώτερου Επιθεωρητή Ποινών στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας αντί του Αιτητή.

10

Σ. Ιακωβίδου Νικήτα, για τον Αιτητή.

Κ. Σταυρινός, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

15

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Ο αιτητής ήταν υποψήφιος για προαγωγή στη θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας. Όμως δεν επιλέγηκε. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας έκρινε τον κ. Ανδρέα Κωνσταντίνου (ενδιαφερόμενο μέρος) καταλληλότερο. Την απόφαση για την προαγωγή του, που ισχύει από 1/1/95, πήρε η Επιτροπή την 21/11/94. Ακολούθησε στις 27/1/95 η δημοσίευσή της στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας.

20

25

Η επίδικη απόφαση προσβάλλεται και για το λόγο ότι η σύσταση του Διευθυντή του Τμήματος υπέρ του ενδιαφερομένου δεν είναι αιτιολογημένη όπως απαιτεί ο νόμος: άρθρο 35 (4) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου αρ. 1/90 όπως τροποποιήθηκε. Το στοιχείο αυτό, όπως προκύπτει από το πρακτικό της απόφασης (παράρτημα 3), επέδρασε στη λήψη της απόφασης. Ρητά μνημονεύεται ότι η Επιτροπή συστάθηκε και τη "σύσταση και τα σχετικά αιτιολογικά που πρόβαλε ο Διευθυντής".

30

Η κρισιμότητα του θέματος επιβάλλει να έχουμε υπόψη το ακριβές περιεχόμενο της σύστασης, όπως καταγράφτηκε στο παράρτημα 3:

35

40 "Κρίνω ως καταλληλότερο υποψήφιο για προαγωγή τον Κωνσταντίνου Ανδρέα, ο οποίος υστερεί σε αρχαιότητα μόνο του πρώτου υποψηφίου, Λούη Ρόλλη, και ο οποίος έχει δείξει κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του στο Τμήμα αξιόλογο ενδιαφέρον και πρωτοβουλία. Εκτός από την απασχόλησή του στα Κεντρι-

κά Γραφεία του Τμήματος εργάστηκε και ως Ναυτικός Ακόλουθος στον Πειραιά και στη Νέα Υόρκη, όπου τώρα υπηρετεί, και επέδειξε αξιόλογη δράση. Υπερτερεί όλων των υποψηφίων σε αξία. Σημειώνω ότι δύο υποψήφιοι έχουν πέραν του Master και πρόσθετο πτυχίο (Νομική), όμως ο υποψήφιος τον οποίο 5 συστήνω είναι καθόλα πιο κατάλληλος σε μιά συνεκτίμηση των τριών κριτηρίων, της ευρύτερης πείρας και των προσωπικών ιδιοτήτων που διαθέτει.”

Δεδομένου ότι όλοι οι υποψήφιοι ήταν τοποθετημένοι στο εξωτερικό, ο Διευθυντής, με την ίδια ευκαιρία, διευκρίνισε ότι, προτού συντάξει τις υπηρεσιακές εκθέσεις, έπαιρνε πάντοτε σχετικές πληροφορίες από τον πρέσβη της χώρας στην οποία εκτελούσε καθήκοντα ο κάθε υποψήφιος. Και ότι εν πάση περιπτώσει ενημερώνοταν συχνά για τη δραστηριότητά τους από την ίδια πηγή. 10 15

Παρατηρώ ότι η προσέγγιση αυτή επικρίθηκε από τη δικηγόρο του αιτητή γιατί δε στηρίχθηκε σε προσωπική γνώση, αλλά πληροφόρηση, γεγονός που αποστερεί τη σύσταση, κατά την εισήγησή της, της σημασίας της ως αξιολογικού στοιχείου. Επικαλούμενος 20 στο σημείο αυτό τις αποφάσεις *Γεώργιος Λύωνας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038, *Αγαμέμνων Πολυδώρου ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 538, ο δικηγόρος της Δημοκρατίας αντιπαρατήρησε πως η ενέργεια του Διευθυντή ήταν απόλυτα θεμιτή και, σύμφωνα με τα νομολογηθέντα, δεν επηρεάζει το κύρος των 25 συστάσεων του.

Δε θα ήταν ίσως άσχετο να έχουμε υπόψη τα δεδομένα που αφορούν τα τρία άλλα κριτήρια που θέτει ο νόμος για τη διενέργεια προαγωγών στη δημόσια υπηρεσία. Ο αιτητής είναι αρχαιότερος του κ. Κωνσταντίνου κατά 16 μήνες. Αυτό δεν αμφισβητείται. Είναι επίσης παραδεκτό ότι και οι δύο έχουν προσόντα πέραν των προβλεπομένων από το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Κατά το δικηγόρο της Δημοκρατίας, τα προσόντα τους είναι περίπου τα ίδια. Ο αιτητής όμως ισχυρίζεται πως υπερτερεί καταφανώς στον τομέα 30 αυτό. Στο σημείο αυτό η επίδικη απόφαση, πέρα από τη γενικόλογη αναφορά ότι τα προσόντα λήφθηκαν υπόψη, ουσιαστικά σιωπά. Η αξία, όπως διαπιστώνεται από τις εκθέσεις, ευνοεί τον προαχθέντα. Έχει καλύτερες εκθέσεις για την περίοδο που λήφθηκαν 35 υπόψη. Ωστόσο ο αιτητής αντέταξε πως δεν εκτιμήθηκε σωστά η πείρα του στα καθήκοντα της θέσης. Καθώς και η γενικότερη δράση του για την οποία απέσπασε κατά καιρούς τα συγχαρητήρια παραγόντων της διεθνούς ναυτιλίας και υπουργών της Δημοκρατίας, όπως επιμαρτυρείται από τα έγγραφα που προσκόμισε. 40

Η δικηγόρος του αιτητή υποστήριξε ότι η εισήγηση του Διευθυντή είναι ανατιολόγητη γιατί ταυτολογεί στις γενικότητές της. Ο κ. Σταυρινός υπέβαλε ότι η αιτιολόγηση ήταν πλήρης και δε βασίστηκε μόνο σε γενική αναφορά στα τρία κριτήρια. Κατά την αντί-

5 ληψη του οι φράσεις “αξιόλογο ενδιαφέρον και πρωτοβουλία” του ενδιαφερόμενου μέρους, “επέδειξε αξιόλογη δράση”, “υπερτερεί όλων των υποψηφίων σε αξία”, επίσης η αναφορά “σε ευρύτερη πείρα” και “τις προσωπικές ιδιότητες που διαθέτει” παρέχουν τα ερείσματα της αιτιολογίας. Η λήψη πληροφοριών από τον προϊ-

10 στάμενο τμήματος για τη μορφοποίηση και έκφραση γνώμης κατά την προαγωγική διαδικασία είναι αναντίρρητα νόμιμη. Οι παραπάνω υποθέσεις δείχνουν τη σταθερή προσήλωση της νομολογίας στην αρχή αυτή. Βλέπε επίσης *Χαρίς ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 147 και *Κατερίνα Γεωργιάδου ν. Δημοκρατίας* (1990) 3

15 Α.Α.Δ. 2480. Υπό την προϋπόθεση όμως ότι προέρχονται από τις κατάλληλες πηγές. Ο άμεσος προϊστάμενος, όπως ήταν στην κρινόμενη περίπτωση ο πρόεδρος υπό τον οποίο υπηρέτησε ο κάθε διάδικος, αποτελεί ασφαλώς αξιόπιστη πηγή παροχής στοιχείων. Οι πληροφορίες όμως πρέπει να αποκαλύπτουν κατά τρόπο πειστικό

20 πως και γιατί ξεχωρίζει ο υπάλληλος σε σημείο που αξίζει να τύχει σύστασης η οποία, σύμφωνα με τη νομολογία, αποτελεί σημαντικό στοιχείο κρίσης ολότελα ανεξάρτητο από τα άλλα τρία κριτήρια που θεσπίζει ο νόμος: *Δημοκρατία ν. Αργυρούλας Βασιλείου* (1990) 3 Α.Α.Δ. 226, *Νιόβη Παπαϊωάννου & Άλλοι ν. Ε.Ε.Υ.* (1991) 3 Α.Α.Δ. 713 και *Άριστος Καψοσιδέρης ν. Δημοκρατίας* (1995) 3 Α.Α.Δ. 170. Δεν αναγνωρίζεται ούτε χωρεί μυστικότητα για την πληροφόρηση, έννοια που είναι εντελώς αντίθετη με την υποχρέωση αιτιολόγησης.

30 Η πληθύς αποφάσεων που υπάρχει έχει διερευνήσει κάθε δυνατή πτυχή του θέματος αυτού, των συστάσεων από προϊστάμενο τμήματος. Παραπέμπω σε τρεις πολύ πρόσφατες αποφάσεις που σκιαγραφούν την εξέλιξη της νομολογίας στο πεδίο αυτό: *Ανδρέας Αναστασίου ν. Δημοκρατίας* (1996) 4 Α.Α.Δ. 24 και *Χρίστος*

35 *Αλεξάνδρου & Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1996) 4 Α.Α.Δ. 111. Τα βασικά είναι πως η σύσταση κινείται έξω από τα πλαίσια των φακέλων και ότι η αιτιολογία πρέπει να παίρνει τέτοια μορφή που να μπορεί να υποστεί ακυρωτικό έλεγχο.

40 Η σύσταση εδώ είναι βασικά εγκλωβισμένη στα τρία κριτήρια. Όπως έχει νομολογηθεί αυτή η αντιμετώπιση δεν ικανοποιεί την απαίτηση του νόμου. Πέραν τούτου ότι προβάλλεται ως αιτιολογία είναι απλοί χαρακτηρισμοί χωρίς υποστηρίγματα. Για παράδειγμα δε γνωρίζουμε ποιες οι προσωπικές ιδιότητες του προαχθέντα

και πως συντείνουν στην καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων του. Συστήνεται γενικά και αόριστα λόγω “προσωπικών ιδιοτήτων που διαθέτει” και “ευρύτερης πείρας”. Τέτοιες εκφράσεις όπως και το “αξιόλογο ενδιαφέρον και πρωτοβουλία”, από μόνες τους, δεν έχουν κανένα νόημα. Και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως φόρμουλες για κάθε περίπτωση. Δεν είναι όμως αυτό το γράμμα και το πνεύμα του νόμου. 5

Η σύσταση του Διευθυντή, που ήταν ένα από τα ερείσματα της επίδικης απόφασης, στερείται νόμιμης αιτιολογίας. Λαμβάνοντας υπόψη την υπηρεσιακή εικόνα των διαδίκων, που συνθέτουν οι φάκελοι, σε σχέση με τα καθιερωμένα κριτήρια, αναντίρρητα η σύσταση είχε ουσιαστική επίδραση στη λήψη της απόφασης. Γιαυτό και την ακυρώνω σύμφωνα με το άρθρ. 146.4(β) του Συντάγματος. 10

Ενόψει της κατάληξής μου για τη νομιμότητα της σύστασης δε θα εξετάσω οποιοδήποτε άλλο λόγο ακύρωσης που πρόβαλε ο αιτητής. Θα ήταν άσκοπο. 15

Η αίτηση γίνεται δεκτή με έξοδα σε βάρος του δημοσίου. 20

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.